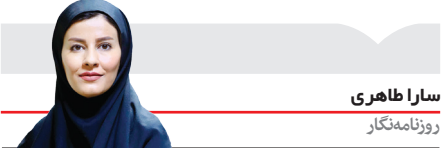

دانشگاه آزاد با استفاده از پتانسیل شتاب دهنده شمسا به سمت دانشگاه کارآفرین حرکت می‌کند

راه‌اندازی ۶۲ شتاب‌دهنده متناسب با صنایع هر استان در دانشگاه آزاد اسلامی

سارا طاهری
روزنامه‌نگار

«شمسا» اولین شتاب‌دهنده در کشور است که روی شتاب‌دهی و شکل‌گیری شتاب‌دهنده‌های دیگر تمرکز دارد. شمسا به‌عنوان هدایت‌گر جریان نوآوری در دانشگاه آزاد اسلامی در شهرهای مختلف شتاب‌دهنده‌هایی را ایجاد می‌کند تا با بسترسازی ارتباط نزدیک با صنعت غالب منطقه علاوه‌بر کمک به رشد اقتصادی منطقه، دانشگاه آزاد را به اولین دانشگاه کارآفرین در کشور بدل کند. شتاب‌دهنده شمسا با تفاهنامه‌ای چهارجانبه بین دانشگاه آزاد اسلامی، پارک دانشگاه آزاد، ستاد فرهنگ‌سازی معاونت علمی‌وفناوری ریاست‌جمهوری و شتاب‌دهنده دانش‌بنیان سیوان از اردیبهشت‌ماه سال جاری فعالیت‌های خود را برای توسعه صنایع منطقه‌ای از طریق کمک به راه‌اندازی شتاب‌دهنده‌های تخصصی استانی آغاز کرد. این شتاب‌دهنده با امضای تفاهنامه‌ای با مرکز توسعه فناوری‌های راهبردی و ستاد فرهنگ‌سازی معاونت علمی‌وفناوری ریاست‌جمهوری مجوز شتاب‌دهی خود را دریافت کرد. شمسا در راستای شتاب‌دهی و توانمندسازی شتاب‌دهنده‌های استانی در دانشگاه آزاد تاسیس شده که به‌موجب تفاهنامه اخیر مجوز شتاب‌دهی و معرفی شتاب‌دهنده‌های تخصصی به معاونت علمی برای اخذ مجوز و حمایت را داراست. «اشتراک‌گذاری منابع» و «استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود و توانایی‌های نوآوری و فناوری و علمی و پژوهشی و آموزشی پارک فناوری پردیس و دانشگاه آزاد» از موضوعات این قرارداد است تا الگوی کارآمدتری از ارتباط صنعت، دانشگاه و فناوری ایجادشود. درواقع با امضای این قرارداد راه‌اندازی نخستین دانشگاه فناوری کشور کلید خورد.

۱۱۱

حرکت به‌سمت دانشگاه کارآفرین

دانشگاه آزاد اسلامی با این اقدام خود به‌سمت دانشگاه کارآفرین حرکت می‌کند و در اشتغال‌زایی و کارآفرینی سهم دارد. شمسا در راستای راه‌اندازی شتاب‌دهنده‌های استانی طرح آمایش منطقه‌ای خود را آغاز کرده و براساس نتایج این بررسی‌ها ۲۱ شهر را با موضوع شتاب‌دهی متناسب آنها در دستورکار خود قرار داده است. از این شهرها ۶ مورد برای فاز اولیه راه‌اندازی انتخاب شده‌اند که به‌زودی پس از تکمیل فرآیند ارزیابی‌های منطقه‌ای، فراخوان جذب متقاضی برای آن منتشر خواهد شد.

دانشگاه آزاد اسلامی با داشتن سرمایه‌هایی به‌ویژه سرمایه انسانی حرکت به‌سوی مفهوم دانشگاه کارآفرین را آغاز کرده؛ حرکتی که این روزها شتاب بیشتری به خود گرفته است. یکی از روش‌های عملی که به دانشگاه‌ها برای ورود به عرصه کارآفرینی کمک می‌کند، مرکزی به‌عنوان شتاب‌دهنده و یا مراکز نوآوری دانشگاهی است. شمسا نیز حاصل چنین رویکردی به حوزه فناوری است. شمسا با هدف ایجاد یک مرکز در راستای استفاده از پتانسیل‌های دانشگاه آزاد، شامل دانشجوها، امکانات و فرصت‌های موجود و تبدیل آنها به کسب‌وکارهای قابل‌توسعه در ساختار دانشگاه آزاد اسلامی، ذیل پارک علم‌وفناوری دانشگاه و با کمک بخش خصوصی تأسیس شده است. این مجموعه که حمایت دانشگاه آزاد و معاونت علمی‌وفناوری ریاست‌جمهوری را دارد، در راستای ایجاد یک جریان نوآوری به‌ویژه در دانشگاه آزاد چند هدف اصلی را نیز دنبال می‌کند. نکته دیگر اینکه یکی از اجزای اصلی سرای نوآوری شتاب‌دهنده‌ها هستند و البته استقرار و معرفی شتاب‌دهنده یکی از الزامات راه‌اندازی سراهای نوآوری در واحدهای دانشگاهی است. حالا قرار است واحدهای دانشگاهی در همان ابتدا برای راه‌اندازی شتاب‌دهنده پیشنهادهای خود را به سازمان مرکزی دانشگاه ارائه کنند که معاونت فناوری و نوآوری برای بررسی بیشتر موضوع را به گروه شمسا ارجاع می‌دهد. پس از این مرحله نیز شمسا

نیمکت خبر

نحوه برگزاری دوره‌های مهارت‌افزایی دانشجویان در ترم گرونیایی

محمدرضا آهنچیان، مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی وزارت علوم در گفت‌وگو با مهر درباره نحوه برگزاری طرح مهارت‌افزایی و ارتقای توان اشتغال‌پذیری دانشجویان کارشناسی در سال تحصیلی جاری با توجه به مجازی شدن آموزش‌های دانشگاهی، گفت: «آموزش‌های ارتقای مهارت‌افزایی دانشجویان در سال جاری نیز ادامه خواهد داشت. بیشتر این دوره‌ها به‌صورت شبیه‌ساز، سازه‌های مجازی و امثال آن برگزار می‌شود، ضمن اینکه خیلی از این دوره‌ها نیاز به حضور فیزیکی و عملی ندارند». مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی توضیح داد: «به‌عنوان مثال دانشجویی که در رشته علوم انسانی تحصیل می‌کند، مهارت‌افزایی آن یعنی اینکه علم دانشجو در حوزه تحصیلی وی افزایش یافته و شناخت بهتری نسبت به مسائل کلاس خود داشته‌باشد. ممکن است از طریق سمینارهای مجازی، برگزاری نشست‌های گروهی و حلقه‌های یادگیری، دانشجویان در این زمینه آموزش ببینند و لزوماً نیاز به حضور فیزیکی دانشجو نیست». آهنچیان با بیان اینکه طرح مهارت‌افزایی و ارتقای توان اشتغال‌پذیری دانشجویان کارشناسی سال گذشته در تمام دانشگاه‌های دولتی اجرا شد، افزود: «از دانشگاه‌ها خواسته‌ایم گزارش عملکرد دانشگاه خود را در زمینه طرح مذکور از مهر سال ۹۸ تا مهر سال ۹۹ ارائه کنند.»

به استان و شهرستان موردنظر سفر کرده و ضمن بررسی نقاط قوت و ضعف، موانع و چالش‌های منطقه را بررسی می‌کند. مذاکره با شتاب‌دهنده‌های مشترک آن حوزه از دیگر رسالت‌های شمسا در راه‌اندازی شتاب‌دهنده‌های منطقه‌ای است. امکان معرفی سرمایه‌گذار و حتی اقدام به سرمایه‌گذاری از طرف خود شتاب‌دهنده شمسا نیز وجود دارد.

شتاب‌دهنده، مرکز رشد و پارک علم‌وفناوری

سه المان به هم پیوسته

دانشگاه آزاد اسلامی پیش از این سایر المان‌های زیست‌بوم را اعم از مرکز رشد و پارک علم‌وفناوری در واحدهای دانشگاهی گنجانده بود ولی المان شتاب‌دهنده در داخل این بوم دیده نمی‌شد و چرخه اقتصاد دانش‌بنیان ناقص مانده بود. به همین دلیل بود که برای راه‌اندازی شتاب‌دهنده در واحدهای دانشگاهی سراسر کشور باید مزیت‌ها، نیازها، چالش‌ها و ظرفیت‌های آن استان و منطقه درنظر گرفته و شتاب‌دهنده‌های تخصصی در داخل هر استان و سرا راه‌اندازی می‌شد. حالا شمسا برای شتاب‌دهی به شتاب‌دهنده ایجاد و راه‌اندازی شده و به‌عنوان شتاب‌دهنده شتاب‌دهنده‌ها عمل می‌کند. شتاب‌دهنده، مرکز رشد و پارک علم‌وفناوری سه المان به هم پیوسته هستند که شتاب‌دهنده‌ها در ابتدای این مسیر قرار دارند و به بلوغ واحدهای فناور کمک می‌کنند. پس از این مرحله واحد فناور وارد مرکز رشد و سپس با ماهیت شرکت دانش‌بنیان وارد پارک علم‌وفناوری می‌شود. دانشگاه‌های نسل سوم با هدف پرورش و تربیت کارآفرین فعالیت می‌کنند. دانشگاه‌های نسل سوم و کارآفرین به‌جای جذب دانشجو از طریق آزمون‌های سراسری با برگزاری رویدادهای فناوری دانشجویان فناور را جذب و پذیرش می‌کنند. جذب دانشجوی فناور با چنین سازوکاری منجر به شناسایی تیم‌هایی با ایده‌های ناب کارآفرینی می‌شود. این سازوکار بیش از یک دهه است که در دانشگاه‌های نسل سوم دنیا در حال اجراست.

شمسا پلتفرمی مشترک

بین دانشگاه آزاد و شتاب‌دهنده سیوان

شمسا پلتفرمی مشترک بین دانشگاه آزاد و شتاب‌دهنده سیوان است؛ گروه سیوان که قرار است به کمک شتاب‌دهنده‌های نوپا بیاید، ویژگی‌هایی دارد. این گروه شتاب‌دهی ارتباطات خوبی با سرمایه‌گذاران در حوزه‌های

مختلف دارد و صنایع و اقلیم‌های مختلف را نیز می‌شناسد، بنابراین در حمایت از کسب‌وکارهای مختلف نیز می‌تواند موفق عمل کند. درواقع سیوان با تجربه شتاب‌دهندگی‌ای که دارد برای شتاب‌دهی شتاب‌دهنده‌های واحدهای دانشگاهی به استان‌ها سفر می‌کند. شتاب‌دهنده سیوان کارکردهای دیگری نیز دارد که مشاوره فنی به شتاب‌دهنده‌های منطقه‌ای و اخذ مجوزهای قانونی از مراجع و مراکز رشد و تزریق سرمایه‌گذار به‌منظور ایجاد استارت‌آپ‌ها و کسب‌وکارهای نوپا احیای آنها از کارکردهای مهم آن در واحدهای دانشگاهی استان‌ها به‌شمار می‌رود.

شمسا جریان فناوری و نوآوری را

در دانشگاه هدایت و امور فناورانه را تسریع می‌کند

راضیه کریمی، مدیرعامل شتاب‌دهنده شمسا در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره این شتاب‌دهنده توضیح داد: «شتاب‌دهنده شمسا یک مشارکت بین دانشگاه آزاد اسلامی، پارک دانشگاه و بخش

خصوصی است، برای اینکه جریان فناوری و نوآوری را در دانشگاه آزاد اسلامی هدایت و امور فناورانه را تسریع کند». او ادامه داد: «چند کار عمده برعهده شمسا قرار داده شده؛ اولین وظیفه راه‌اندازی شتاب‌دهنده‌های تخصصی استانی است. یعنی ما در مراکز استان‌ها و واحدهایی که در استان‌ها وجود دارند، کمک می‌کنیم تا شتاب‌دهنده‌هایی تخصصی را در ساختار خود ایجاد کنند. این شتاب‌دهنده‌های تخصصی قرار است با صنعت ارتباط تنگاتنگی داشته باشند و نیازهای صنعت را رفع کنند.»

فرهنگ‌سازی فناورانه

در ساختار دانشگاه آزاد اسلامی

کریمی با بیان اینکه وظیفه دیگری که بر دوش شمسا گذاشته شده، بحث فرهنگ‌سازی فناورانه در ساختار دانشگاه آزاد اسلامی است، اضافه کرد: «ما در شمسای بحث فرهنگ‌سازی فضاهای نوآورانه و آشنا کردن بخش‌های مختلف دانشگاهی با فرآیندهای فناورانه را دنبال می‌کنیم و به آنها کمک می‌کنیم تا آنها به این جریان‌سازی فناوری ورود پیدا کنند.»

او در ادامه اظهار کرد: «کار دیگری که برعهده شمسا گذاشته شده، کمک به راه‌اندازی مراکز نوآوری در ساختار دانشگاه است. در حالت کلان در شمسای هدنبال آن هستیم تا دانشگاه آزاد را به یک دانشگاه کارآفرین تبدیل کرده و یا به دانشگاه کارآفرین نزدیک کنیم. درواقع کسی که به ساختار این دانشگاه ورود پیدا می‌کند درنهایت بتواند به ایجاد یک کسب‌وکار کمک کند. یعنی یک دانشجو فقط یک مدرک نداشته باشد و بتواند با ایجاد یک کسب‌وکار از دانشگاه فارغ‌التحصیل شود.» مدیرعامل شتاب‌دهنده شمسا در ادامه درباره نحوه فعالیت شمسا توضیح داد: «نحوه فعالیت شتاب‌دهنده شمسا به این صورت است که ما درخواست‌ها و موارد مختلفی را که از بخش‌های دیگر دریافت می‌کنیم، بعد از بررسی آنها را به مرحله اجرا می‌رسانیم.» کریمی درباره سهم دانشگاه آزاد از شتاب‌دهنده شمسا (شتاب‌دهنده مشترک سیوان و دانشگاه آزاد) اظهار کرد: «۶۰ درصد سهام شتاب‌دهنده شمسا برای دانشگاه آزاد اسلامی است که علاوه‌بر شتاب‌دهی شتاب‌دهنده‌های واحدهای استانی ماموریت سرمایه‌گذاری در طرح‌های دانش‌بنیان دانشگاه آزاد را نیز دارد.»

شمسا چه اهدافی را دنبال می‌کند؟

شتاب‌دهنده شمسای اهدافی را نیز دنبال می‌کند که توسعه صنایع منطقه‌ای با استفاده از پتانسیل‌های دانشگاه و راه‌اندازی نخستین شتاب‌دهنده در ساختار دانشگاه آزاد با تمرکز بر پتانسیل‌های موجود در دانشگاه از مهم‌ترین اهداف آن است. شمسای همچنین هدایت نوآوری به‌صورت واحد در سراسر کشور و کمک به فرهنگ‌سازی فناورانه در دانشگاه آزاد را در دستورکار خود دارد. ثروت‌آفرینی از طریق توسعه کسب‌وکارهای نوین و کمک به توسعه صنایع دانش‌بنیان از اهداف دیگری است که توسط این شتاب‌دهنده دنبال می‌شود. شمسای همچنین تلاش دارد تجاری‌سازی و بازاریابی برای محصولات ایجاد شده در ساختار شتاب‌دهی را دنبال کند. البته ایجاد سازوکار شتاب‌دهی در سایر استان‌ها با استفاده از ظرفیت‌های استانی و آموزش و آگاه‌سازی عمومی از طریق برگزاری رویدادهای متنوع نیز توسط شمسای دنبال می‌شود.»

ضرورت راه‌اندازی شتاب‌دهنده شمسای

ساختاری چابک و به دور از بروکراسی‌های رایج اداری مهم‌ترین دلیل ایجاد و راه‌اندازی شتاب‌دهنده شمساست.

محورهای فعالیت شمسای چیست؟

شتاب‌دهنده شمسای چند محور فعالیت دارد که کمک به راه‌اندازی ۳۱ شتاب‌دهنده استانی در دانشگاه آزاد اسلامی یکی از این محورهاست. همچنین استانداردسازی دستورالعمل‌ها، ایجاد مراکز نوآوری و نظارت بر فعالیت شتاب‌دهنده‌های استانی و روند جذب استارت‌آپ‌ها و فرهنگ‌سازی کارآفرینی و اشتغال‌زایی در صنایع خلاق و نوآور در دانشگاه آزاد اسلامی محورهایی دیگر فعالیت شتاب‌دهنده شمساست. واحدهای مختلف دانشگاه آزاد اسلامی می‌توانند برای حل مشکلات خود در حوزه نوآوری از شمسای کمک بگیرند. به این منظور واحد درخواست و شرح معضل خود را به شمسای ارسال می‌کند و در شمسای کارگروه ارزیابی و تشخیص ایجاد و بررسی اولیه انجام می‌شود. عارضه‌یابی با حضور در استان و بهره‌گیری از ظرفیت دانشی استان انجام می‌شود و نهایتاً یک راهکار عملیاتی به واحدها ارائه می‌شود.

۶۲ شتاب‌دهنده متناسب با صنایع هر استان راه‌اندازی می‌شود

آزاده کاظمی، رئیس اداره امور شرکت‌های پارک علم‌وفناوری دانشگاه آزاد اسلامی نیز در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره شتاب‌دهنده شمسای گفت: «دانشگاه آزاد اسلامی در سال ۹۹

برنامه‌ای دارد که در هر استان دو شتاب‌دهنده راه‌اندازی کند که متناسب با صنایع منطقه‌ای هر استان باشد. یعنی قرار است در ۳۱ استان ۶۲ شتاب‌دهنده متناسب با صنایع هر استان راه‌اندازی شود.» او اضافه کرد: «تاکنون برای ۱۰ مورد شتاب‌دهنده برنامه‌ریزی شده و بقیه نیز در دست بررسی و تأسیس است. در این راستا به مجموعه‌ای در دانشگاه نیاز داشتیم که برای اخذ مجوز شتاب‌دهی به شتاب‌دهنده‌ها کمک کند و دوم اینکه در ایجاد ساختار و سازوکار شتاب‌دهی و ایجاد شتاب‌دهنده‌های کشوری یاری‌رسان باشند.»

ارائه خدمات

به بقیه شتاب‌دهنده‌های دانشگاه آزاد

کاظمی تصریح کرد: همچنین به مجموعه‌ای نیاز داشتیم که بحث آموزش متوتورها در شتاب‌دهنده‌ها، آموزش کارشناسان حوزه شتابدهی و ... را انجام دهد.

بر این اساس در تعامل یک بخش خصوصی به اسم سیوان شتاب‌دهنده مشترک شمسای که مخفف «شتاب‌دهنده مشترک سیوان و دانشگاه آزاد اسلامی» است، ایجاد کردیم. رئیس اداره امور شرکت‌های پارک علم‌وفناوری دانشگاه آزاد اسلامی در ادامه توضیح داد: «شتاب‌دهنده شمسای درواقع وارد شتاب‌دهی حوزه‌های فناوری نمی‌شود بلکه کار این شتاب‌دهنده ارائه خدمات به بقیه شتاب‌دهنده‌های دانشگاه آزاد در زمینه‌های مختلف است.

ازجمله این خدمات می‌توان خدمات آموزشی، ساختارسازی برای شتاب‌دهنده‌ها و اخذ مجوز و از این دست خدمات اشاره کرد.»

جذب ۲ هزار سرباز امریه در حوزه ارتباط دانشگاه با صنعت

محمدسعیدسیف، مدیرکل دفتر ارتباط باصنعت وزارت علوم در نشست خبری معاون پژوهشی وزارت عتف که دوشنبه ۱۴ مهر به‌صورت ویدئوکنفرانس برگزار شد، گفت: «خوشبختانه ارتباط صنعت و دانشگاه در چنددهه گذشته رشد قابل‌توجهی داشته و این انتظار به‌وجودآمده است که دانشگاه‌ها به کارها و فعالیت‌های پژوهشی و اجتماعی بپردازند.» وی ادامه داد: «در این راستا طرح تحول ارتباط جامعه و صنعت را نیز تدوین کرده‌ایم، به‌همین منظور و در جهت افزایش مهارت‌آموزی اعضای هیات‌علمی کارهایی انجام شد. همچنین ۴۰ دانشگاه هدایت‌شغلی، مهارت‌آموزی به دانشجویان را نیز انجام می‌دهند.» سیف با بیان اینکه ماموریت گرایی یکی از اهداف مادر دانشگاه‌هاست؛ اظهار کرد: «براین اساس دانشگاه‌ها مسائل محیط‌واستان خود را موردبررسی قرار خواهند داد و در رفع آنها تلاش می‌کنند.» مدیرکل دفتر ارتباط باصنعت وزارت علوم اظهار کرد: «در حوزه امریه‌های ارتباط دانشگاه باصنعت نیز بیش از ۲۰۰ نفر جذب دانشگاه شدند و به توسعه فعالیت‌های تقاضامحور پرداختند. همچنین با وزارت نفت و دفاع طی چند هفته گذشته ۱۳ قرارداد را امضا کردیم تا براساس آن دانشگاه به رفع مشکلات وزارتخانه بپردازد.»

دستورالعمل وزارت علوم برای میهمانی آزاد دانشجویان کاربردی نشد

یکی از نخستین دستورالعمل‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با شروع ویروس کرونا، امکان میهمان شدن آزاد دانشجویان در دانشگاه محل زندگی بود که در نخستین ترم مجازی تصویب و به دانشگاه‌ها ابلاغ شد. داوود رشتچیان، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه صنعتی شریف در گفت‌وگو با فارس درباره اجرای این امکان در دومین ترم مجازی، گفت: «با مجازی شدن آموزش‌ها، دستورالعمل اولیه وزارت علوم برای امکان میهمانی آزاد دانشجویان در دانشگاه محل زندگی در عمل کاربردی نشد.» وی ادامه داد: «میهمان شدن آزاد دیگر معنی پیدا نکرد؛ زیرا وقتی همه چیز مجازی است، دیگر تفاوتی ندارد دانشجویی که در خانه نشسته و درس‌ها را می‌خواند و در کلاس‌ها شرکت می‌کند، در دانشگاه صنعتی شریف یا برای مثال در دانشگاه فردوسی مشهد باشد. رشتچیان خاطرنشان کرد: «مگر اینکه درسی در دانشگاه ارائه نشده باشد و دانشجو بخواهد با میهمان شدن در دانشگاه دیگر درس موردنظر را انتخاب کند؛ درغیر این صورت دانشجوی میهمان برای دروس مجازی کاربردی نیست.»